

شماره
تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۸
پوست

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

دبیر هیئت دولت

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

اعضای محترم هیئت دولت
استانداران محترم سراسر کشور

با سلام، پیرو ابلاغیه شماره ۶۱۱۳۴/۱۸۷۹۸۲ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۵ در خصوص ضوابط مقرر در آیین نامه ماده (۲۴) قانون بهبود محیط کسب و کار و نیز آیین نامه لزوم ثبت و اطلاع رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار، جهت انتظام بخشی به فرایند مقررات گذاری مراجع ذی صلاح، به پیوست جزییات تکالیف مقرر در قوانین و مصوبات هیئت وزیران در زمینه تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار که توسط معاونت حقوقی رئیس جمهور منقح گردیده و طی نامه شماره ۴۹۰۶۷/۱۸۲۰۷۹ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۷ ارائه شده است، جهت بهره مندی و اقدام مطابق فهرست یادآور ضمیمه این ابلاغیه و نظارت بر رعایت این تکالیف در دستگاه متبوع و واحدهای تابعه و وابسته ارسال می شود.

سید کامل تقوی نژاد

تکلیف اول - معرفی نماینده و برقراری ارتباط نظام‌مند (سیستمی) با سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران (به نشانی qavanin.ir)

مستند قانونی	ماده (۴) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
مستند قانونی	بند (۳-۱۳) شیوه‌نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران
هر دستگاه نسبت به معرفی یک رابط فناوری با اشراف کامل نسبت به موضوع به صورت کتبی به معاونت اقدام نماید.	

تکلیف دوم - معرفی مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررره با امضای بالاترین مقام دستگاه خطاب به معاونت حقوقی ریاست جمهوری

مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررره در دستگاه خویش را با امضای بالاترین مقام دستگاه به معاونت حقوقی رئیس‌جمهور ارسال نمایند. ثبت و انتشار مقررره در پایگاه صرفاً از سوی مراجع و مقامات ذیصلاح معرفی شده امکان پذیر است.	

تکلیف سوم - نظرخواهی از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و توجه به نظرات آنها

مستند قانونی	ماده (۱۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
دولت موظف است حداکثر ظرف شش ماه زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم‌نهاد فراهم نماید. این انجمن‌ها برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های مرتبط فعالیت می‌نمایند. دستگاه‌های اجرایی موظفند در تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات از این انجمن‌ها نظر مشورتی اخذ نمایند.	
مستند قانونی	ماده (۲) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و در صورت لزوم آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.	
مستند قانونی	ماده (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

دستگاه‌های اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.	
مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
دستگاه‌های اجرایی مکلفند در تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار، نظر اتاق‌ها و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری که عضو اتاق‌ها نیستند و سایر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را اخذ و مورد توجه قرار دهند و در صورت لزوم، از آنها برای شرکت در جلسات دعوت کنند. در مواردی که دستگاه اجرایی، تصویب مقرره‌ای را به مراجع ذی‌صلاح پیشنهاد می‌نماید، مکلف است پیشنهاد خود به همراه اطلاعاتی از قبیل اسناد پشتیبان، قوانین و مقررات مرتبط، آثار وضع مصوبه جدید بر مقررات پیشین، نظرات دریافتی از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و گزارش توجیهی پذیرش یا رد آنها را در قالب دستورالعمل ابلاغی توسط معاونت حقوقی رئیس جمهور به مراجع تصمیم‌گیرنده ارسال نماید.	
مستند قانونی	ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند در مراحل تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند و در صورت لزوم، ذی‌نفعان، مراکز علمی معتبر از جمله دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، بنیاد ملی نخبگان و همچنین نهادهای قانونی مردم نهاد تخصصی و صنفی را اخذ و مورد توجه قرار دهند و در صورت اقتضا از آنها، برای شرکت در جلسه دعوت کنند ...	

تکلیف چهارم- رعایت الزامات در تدوین مقرره شامل مقدمه توجیهی، مبنای قانونی وضع، پیوست نظرخواهی، اخذ نظر بالاترین مقام دستگاه حقوقی و تعیین اثر وضع مقرره

مستند قانونی	ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
پیش‌نویس (مقرره) موضوع این ماده، حتی‌الامکان با رعایت بندهای زیر تنظیم و توسط دستگاه اجرایی در پایگاه یاد شده (پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار) بارگذاری می‌شود:	
۱- درج مقدمه توجیهی مبنی بر ضرورت و مطلوبیت وضع مقرره.	
۲- ذکر مبنای قانونی وضع مقرره مانند اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.	
۳- پیوستی حاکی از نظرخواهی و توجه به این نظرات در راستای رعایت ماده (۳) قانون.	
۴- اخذ نظر بالاترین مقام حقوقی دستگاه واضع مقرره جهت حصول اطمینان از عدم مغایرت مقرره با قوانین.	
۵- تعیین اثر وضع مقرره بر مقررات پیشین به نحو صریح و دقیق در انتهای پیش‌نویس.	

تکلیف پنجم- انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در تارنمای مرجع واضع مقرره (به همراه اعلام نشانی تارنما به معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

مستند قانونی	ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
--------------	---

دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۱۸ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد.

مستند قانونی
ماده (۳) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

دستگاه‌های اجرایی مکلفند، پیش‌نویس مقررات خود را مطابق دستورالعمل موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد. اجرای تکلیف موضوع این ماده ساقط‌کننده تکالیف دستگاه اجرایی مقرر در ماده (۲) این آیین‌نامه نیست. تبصره- دستگاه‌های اجرایی مکلفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، نشانی دقیق تارنمای خود، جهت اجرای این ماده را به معاونت حقوقی رئیس‌جمهور اعلام کنند تا در پایگاه منتشر گردد.

تکلیف ششم- انتشار پیش‌نویس در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir)

مستند قانونی
تبصره (۲) ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

معاونت حقوقی رئیس‌جمهور مکلف است صفحه ویژه‌ای با پیوند (لینک) در صفحه اصلی پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور مخصوص اعلام خبرهای تغییرات آتی در مقررات کشور ایجاد کند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند پیش‌نویس مقررات خود را مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، یک هفته قبل از صدور، علاوه بر تارنمای خود، در این پایگاه منتشر و به اطلاع عموم برسانند تا فرصت لازم برای دریافت نظرات عموم و فعالان اقتصادی و تشکل‌ها (جمع‌سپاری) در تدوین مقررات فراهم شود.

تکلیف هفتم- لزوم توجه به ساختار متعارف مقررات (مشمتمل بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ) به همراه درج تاریخ لازم‌الاجرا شدن مقرر با رعایت حقوق مکتسبه شهروندان

مستند قانونی
ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت این آیین‌نامه و ماده (۷) آیین‌نامه، مدت زمانی که مقرر پس از انتشار در پایگاه، لازم‌الاجرا می‌شود را صراحتاً درج نمایند. تبصره- در محاسبه مدت زمان لازم‌الاجرا شدن مقرر، روز انتشار در پایگاه، جزو مدت محسوب نمی‌شود. همچنین از نظر احتساب مواعد مندرج در جدول پیوست این آیین‌نامه، هر ماه، سی روز است.

مستند قانونی
ماده (۷) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

شماره
تاریخ
پست

مقرراتی که علاوه بر دستگاه‌های اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر مردم حق یا تکلیف ایجاد می‌نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه، لازم‌الاجرا است؛ مگر اینکه در خود مقرر مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.

تبصره ۱- در مواردی که اجرای مقرر بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم‌الاجرا شدن مقرر در نظر گیرد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی نمی‌توانند اجرایی شدن احکامی از مقرر را که موجب تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آنها زایل می‌نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقرر در پایگاه تسری دهند. رعایت حقوق مکتسبه شهروندان در هر حال، الزامی است.

ماده (۵) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

مستند قانونی

دستگاه اجرایی واضح مقرر مکلف است ضمن رعایت ساختار متعارف مقررات (مشمول بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ)، تاریخ لازم‌الاجرا شدن مقرر را با لحاظ موارد زیر در پیش‌نویس تعیین نماید:

۱- مقرراتی که علاوه بر دستگاه اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر اشخاص حق یا تکلیف ایجاد می‌نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه کسب و کار، لازم‌الاجرا است؛ مگر این که مشمول بندهای (۲) و (۳) این ماده بوده و یا در خود مقرر، با رعایت بند (۴) مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.

۲- در مواردی که اجرای مقرر بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت جدول پیوست آیین‌نامه ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم‌الاجرا شدن مقرر در نظر گرفته و تاریخ اجرایی شدن مقرر را صراحتاً در متن آن درج نماید. در صورتی که اجرای فوری مقرر مشمول جدول پیوست آیین‌نامه یادشده، مساعد به حال محیط کسب و کار بوده و مغایر با ایمنی یا سلامت مردم نباشد، اجرای مقرر به محض انتشار در پایگاه کسب و کار، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی بلامانع است.

۳- چنانچه در قوانین، مدت دیگری برای لازم‌الاجرا شدن مقررات لحاظ شده باشد، همان مدت ملاک عمل خواهد بود.

۴- دستگاه اجرایی نمی‌تواند اجرایی شدن احکامی از مقرر را که موجب تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آنها زایل می‌نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقرر در پایگاه کسب و کار تسری دهد. رعایت حقوق مکتسبه شهروندان در هر حال، الزامی است.

۵- در محاسبه مدت زمان لازم‌الاجرا شدن مقرر، روز انتشار در پایگاه کسب و کار، جزء مدت محسوب نشده و هر ماه سی روز است.

متن نمونه جهت درج در پایان مقرر

پیش‌نویس این آیین‌نامه/بخشنامه/دستورالعمل در تاریخ در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir) بارگذاری و در بند/ماده تصویب و پس از انتشار در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavanin.ir)، از تاریخ لازم‌الاجرا است.

تکلیف هشتم) بارگذاری مصوبه در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavanin.ir)

ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت ذی ربط رئیس جمهور حداکثر شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، با استفاده از ظرفیتهای موجود نسبت به اصلاح و ارتقاء پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار اقدام نماید. دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکلهای وجود داشته باشد. همچنین دستگاههای اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرره خود را بلافاصله در پایگاه مذکور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشند.</p>	
ماده (۶) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>از تاریخ ۱۴۰۲/۲/۲۸، لازم الاجرا شدن مقررات، منوط به ثبت و انتشار آنها در پایگاه است. تبصره- مقررات موجد حق یا تکلیف عمومی، قابل طبقه‌بندی به عنوان اسرار دولتی نیست و ثبت و انتشار آنها در پایگاه الزامی است.</p>	

شماره
تاریخ
پست

فهرست یادآور (چک لیست) تکالیف دستگاه‌های اجرایی
در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

تکالیف	موضوع تکلیف	✓ انجام	× عدم انجام	ملاحظات
اول	معرفی نمایندگان (رابط فناوری و حقوقی)			
	برقراری ارتباط نظاممند (سیستمی) با پایگاه قوانین و مقررات کسب و کار qavanin.ir			
دوم	وضع مقرره توسط مرجع یا مقام صلاحیت‌دار معرفی شده			
سوم	نظرخواهی از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط			
چهارم	الزامات بارگذاری پیش‌نویس مقرره			
	درج مقدمه توجیهی			
	ذکر مبنای قانونی وضع مقرره			
	بارگذاری پیوست نظرخواهی			
پنجم	انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در تارنمای مرجع وضع			
	انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی dotic.ir			
هفتم	توجه به ساختار متعارف مقررات			
	درج تاریخ تصویب			
	درج مرجع تصویب			
هشتم	درج شماره و تاریخ ابلاغ			
	درج تاریخ لازم‌الاجرا شدن مقررات با رعایت حقوق مکتسبه شهروندان			
	بارگذاری مصوبه در پایگاه قوانین و مقررات کسب و کار qavanin.ir			

۶۱۱۳۴/ ۱۸۷۹۸۳

شماره

تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۵

پست

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

دیرینت دولت

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

اعضای محترم هیئت دولت

با سلام، چنانکه مستحضرید یکی از الزامات امنیت اقتصادی در حوزه کسب و کار، ثبات قوانین و مقررات می‌باشد. برای این منظور تدابیری جهت انتظام بخشی به فرآیند مقررات‌گذاری مراجع ذیصلاح، در آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۹۷۶/ت/۶۱۱۳۴ هـ مورخ ۱۴۰۲/۲/۹ و آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود محیط کسب و کار موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۲۹۵۹۷/ت/۱۳۵۸ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ از سوی هیئت وزیران وضع گردیده و معاونت حقوقی رئیس‌جمهور نیز رهنمون‌هایی برای این منظور اعلام نموده است.

لذا ضروری است ضمن جلب توجه و التزام به رعایت آیین‌نامه‌های فوق‌الذکر در دستگاه متبوع، بر اجرای چهارچوب‌های موضوع مقررات یادشده، نظارت شایسته بعمل آید.

سید کامل تقوی‌نژاد

رونوشت:

- جناب آقای کیانی رئیس محترم دفتر معاون اول رئیس‌جمهور جهت استحضار.
- جناب آقای حسن‌زاده رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران بازگشت به نامه شماره ۱۰/۱۱۳۱۴۹/ص مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۷ جهت استحضار.
- معاونت امور دولت (اداره کل تدوین مصوبات و مذاکرات). (حم/۳۳۹/۱۹۶۳)

شماره ۴۹۰۶۷، ۱۸۲۰۷۹
تاریخ ۲۷ بهمن ۱۳۹۷
پست

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاون حقوقی رئیس جمهور

جناب آقای...

جناب آقای...

جناب آقای...

بسم الله الرحمن الرحیم
جناب آقای دکتر...
بسیار متشکرم
۱۴۰۳/۱۱/۱۸

برستاد
جناب آقای...
حسین...

جناب آقای حارف
معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام و احترام؛

عطف به مکاتبه دفتر رئیس جمهور به شماره ۱۷۸۲۹۱ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۸ در خصوص «نامه خاله صنعت، معدن و تجارت ایران به رئیس جمهور محترم مبنی بر نظرخواهی از ذی نفعان در تدوین مفاد قوانین و مقررات اقتصادی کشور حسب قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و درخواست تجمیع و یکپارچه سازی اطلاعات مرتبط در یک پایگاه اطلاع رسانی» به استحضار می رساند:

۱- در اجرای تبصره (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (شماره ۱۳۵۸/ت/۲۲۹۵۹۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳)، هم اکنون در پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir) صفحه ویژه ای با پیوند (لینک) تحت عنوان «پیش نویس مصوبات» وجود دارد که تمامی پیش نویس های مقررات در دست تصویب دستگاه های اجرایی جهت نظرخواهی عموم و فعالان اقتصادی به صورت یکپارچه در آنجا منتشر می شود و دستگاه هایی مانند سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار و وزارت صنعت، معدن و تجارت به صورت روزانه پیش نویس های مقررات را بارگذاری می نمایند. لذا، ذی نفعان امکان دسترسی تجمیعی به پیش نویس های بارگذاری شده دستگاه ها را دارند.

تبصره (۲) ماده (۳) آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
معاونت حقوقی رئیس جمهور مکلف است صفحه ویژه ای با پیوند (لینک) در صفحه اصلی پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات کشور مخصوص اعلام خبرهای تغییرات آتی در مقررات کشور ایجاد کند. دستگاه های اجرایی مکلفند پیش نویس مقررات خود را مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت حقوقی رئیس جمهور، یک هفته قبل از صدور، علاوه بر تارنمای خود، در این پایگاه منتشر و به اطلاع عموم برسانند تا فرصت لازم برای دریافت نظرات عموم و فعالان اقتصادی و تشکل ها (جمع سپاری) در تدوین مقررات فراهم شود.

۲- با وجود حکم قانونی یاد شده، بسیاری از دستگاه های اجرایی ضوابط تدوین، تصویب و انتشار مقررات به موجب مواد (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و آیین نامه های اجرایی آنها را رعایت نکرده و پیش نویس مقررات را در پایگاه dotic.ir منتشر نمی نمایند، لذا، مشکل در فقدان مقرر قانونی نیست بلکه ناظر به عدم اجرای کامل مقرر است.

دردود و دفتر معاون اول رئیس جمهور
تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۷

اداره چاپ و انتشار سورت کلانین، نقش و انتشار قوانین و مقررات

۳- در همین راستا، معاونت حقوقی رئیس جمهور بخشنامه‌ای تحت عنوان «تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» تدوین نموده است که پیش‌نویس آن جهت اطلاع‌رسانی و نظرخواهی در پایگاه dotic.ir در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷ بارگذاری شده است. در صورتی که دستگاه‌ها تکالیف مندرج در بخشنامه مزبور را رعایت نمایند اکثر قریب به اتفاق مطالبات قانونی بخش خصوصی ناظر بر تصویب مقررات برآورده خواهد شد.

با عنایت به موارد مطروحه، پیشنهاد می‌گردد پیش‌نویس بخشنامه پیوست تحت عنوان «تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار»، توسط آن مقام عالی خطاب به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ گردد.

شایان ذکر است ابلاغ بخشنامه‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار از جمله «بخشنامه تکالیف مسئولان بهبود محیط کسب و کار در همه دستگاه‌ها در راستای اجرای مواد (۱۴) و (۱۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» (شماره ۴۴۷۹۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۱۳)، مسبوق به سابقه می‌باشد.

محمد انصاری

رونوشت:

- جناب آقای حاجی میرزایی، رئیس محترم دفتر رئیس جمهور جهت استحضار
- جناب آقای همتی، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی جهت استحضار
- جناب آقای حسن‌زاده، رئیس محترم اتاق ایران و دبیر کمیته حمایت از کسب و کار جهت آگاهی
- جناب آقای نوده فراهانی، رئیس محترم اتاق اصناف ایران جهت آگاهی
- جناب آقای عبداللهی، رئیس محترم اتاق تعاون ایران جهت آگاهی
- جناب آقای آدینه، دبیرکل محترم کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران جهت آگاهی
- جناب آقای نجفی عرب، رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران جهت آگاهی
- جناب آقای سهل‌آبادی، رئیس محترم هیأت مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران جهت آگاهی
- اداره کل حوزه
- کمیته حقوقی حمایت از کسب و کار/۴۵۴۲۶

**به کلیه وزارخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی، استانداری‌ها
و سایر دستگاه‌های اجرایی**

با عنایت به قسمت اخیر ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴) که مقرر می‌دارد: «دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرر خود را بلافاصله در پایگاه مذکور [پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار] ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد» و نیز مفاد آیین‌نامه‌های اجرایی مواد (۲۴) و (۳۰) قانون اخیرالذکر (به شماره‌های ۲۲۹۵۹۷/ت۱۳۵۸هـ - ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ و ۱۷۹۷۶/ت۱۱۳۴هـ - ۱۴۰۲/۰۲/۰۹ مصوب هیأت وزیران)، «شیوه‌نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران» (شماره ۵۷۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹)، «دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» (شماره ۱۳۵۴۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱) و «راهنمای حقوق فعالان اقتصادی» ابلاغی معاون حقوقی رئیس جمهور (شماره ۴۹۰۶۷/۱۱۴۱۸۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰)، جهت شفاف‌سازی مقررات به عنوان یکی از حقوق فعالان اقتصادی، «تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» به شرح زیر ابلاغ می‌گردد:

**«بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات
مرتبط با محیط کسب و کار»**

کلیه مراجع صلاحیت‌دار منتسب به دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار تحت هر عنوان از قبیل شورا، شورای عالی، هیأت، ستاد، کمیسیون، کارگروه و ... که مبادرت به وضع مقرر می‌نمایند به نحوی که شکایت مردم از آن مقرر در مراجع قضایی و اداری ذی‌صلاح به طرفیت آن دستگاه اجرایی قابل رسیدگی است، مکلفند در صدور مقررات یاد شده، مواد (۲۴) و (۳۰) این قانون و مقررات اجرایی آنها را به شرح زیر رعایت نمایند:

تکلیف اول) معرفی نماینده و برقراری ارتباط نظام‌مند (سیستمی) با سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران (به نشانی qavanin.ir)

مستند قانونی	ماده (۴) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند مقررات خود که مرتبط با محیط کسب و کار می‌باشند را مطابق با این آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی ورود اطلاعات که حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط معاونت حقوقی رئیس جمهور ابلاغ می‌گردد، در پایگاه ثبت نمایند.	

تبصره - مسئولیت صحت اطلاعات وارد شده، بر عهده دستگاه اجرایی وارد کننده آن به پایگاه است.	
مستند قانونی	بند ۱۳-۳) شیوه نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران
هر دستگاه نسبت به معرفی یک رابط فناوری با اشراف کامل نسبت به موضوع به صورت کتبی به معاونت اقدام نماید.	

تکلیف دوم) معرفی مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررده با امضای بالاترین مقام دستگاه خطاب به معاونت حقوقی ریاست جمهوری

مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررده در دستگاه خویش را با امضای بالاترین مقام دستگاه به معاونت حقوقی رییس جمهور ارسال نمایند. ثبت و انتشار مقررده در پایگاه صرفاً از سوی مراجع و مقامات ذی‌صلاح معرفی شده امکان‌پذیر است.	

تکلیف سوم) نظرخواهی از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و توجه به نظرات آنها

مستند قانونی	ماده (۱۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
دولت موظف است حداکثر ظرف شش ماه زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم‌نهاد فراهم نماید. این انجمن‌ها برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های مرتبط فعالیت می‌نمایند. دستگاه‌های اجرائی موظفند در تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات از این انجمن‌ها نظر مشورتی اخذ نمایند.	
مستند قانونی	ماده (۲) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاقها و آن دسته از تشکلهای ذی‌ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.	
مستند قانونی	ماده (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
دستگاه‌های اجرائی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرائی، نظر تشکلهای اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.	
مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب‌وکار
دستگاه‌های اجرایی مکلفند در تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار، نظر اتاق‌ها و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری که عضو اتاق‌ها نیستند و سایر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را اخذ و مورد توجه قرار دهند و	

در صورت لزوم، از آنها برای شرکت در جلسات دعوت کنند. در مواردی که دستگاه اجرایی، تصویب مقرره‌ای را به مراجع ذیصلاح پیشنهاد می‌نماید، مکلف است پیشنهاد خود به همراه اطلاعاتی از قبیل اسناد پشتیبان، قوانین و مقررات مرتبط، آثار وضع مصوبه جدید بر مقررات پیشین، نظرات دریافتی از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و گزارش توجیهی پذیرش یا رد آنها را در قالب دستورالعمل ابلاغی توسط معاونت حقوقی رئیس جمهور به مراجع تصمیم‌گیرنده ارسال نماید.

ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار	مستند قانونی
--	--------------

دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند در مراحل تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند و در صورت لزوم، ذینفعان، مراکز علمی معتبر از جمله دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، بنیاد ملی نخبگان و همچنین نهادهای قانونی مردم نهاد تخصصی و صنفی را اخذ و مورد توجه قرار دهند و در صورت اقتضاء از آنها، برای شرکت در جلسه دعوت کنند ...

تکلیف چهارم) رعایت الزامات در تدوین مقرره شامل مقدمه توجیهی، مبنای قانونی وضع، پیوست نظرخواهی، اخذ نظر بالاترین مقام دستگاه حقوقی و تعیین اثر وضع مقرره

ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار	مستند قانونی
--	--------------

... پیش‌نویس [مقرره] موضوع این ماده، حتی‌الامکان با رعایت بندهای زیر تنظیم و توسط دستگاه اجرایی در پایگاه یاد شده [پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار] بارگذاری می‌شود:

- ۱- درج مقدمه توجیهی مبنی بر ضرورت و مطلوبیت وضع مقرره
- ۲- ذکر مبنای قانونی وضع مقرره مانند اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- پیوستی حاکی از نظرخواهی و توجه به این نظرات در راستای رعایت ماده (۳) قانون
- ۴- اخذ نظر بالاترین مقام حقوقی دستگاه واضح مقرره جهت حصول اطمینان از عدم مغایرت مقرره با قوانین
- ۵- تعیین اثر وضع مقرره بر مقررات پیشین به نحو صریح و دقیق در انتهای پیش‌نویس.

تکلیف پنجم) انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در تارنمای مرجع واضح مقرره (به همراه اعلام نشانی تارنما به معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	مستند قانونی
---	--------------

... دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد ...

ماده (۳) آیین نامه لزوم ثبت و اطلاع رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>دستگاه های اجرایی مکلفند، پیش نویس مقررات خود را مطابق دستور العمل موضوع ماده (۲) این آیین نامه یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل ها وجود داشته باشد. اجرای تکلیف موضوع این ماده ساقط کننده تکالیف دستگاه اجرایی مقرر در ماده (۲) این آیین نامه نیست.</p> <p>تبصره- دستگاه های اجرایی مکلفند، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، نشانی دقیق تارنمای خود، جهت اجرای این ماده را به معاونت حقوقی رئیس جمهور اعلام کنند تا در پایگاه منتشر گردد.</p>	

تکلیف ششم) انتشار پیش نویس در پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir)

تبصره (۲) ماده (۳) آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>معاونت حقوقی رئیس جمهور مکلف است صفحه ویژه ای با پیوند (لینک) در صفحه اصلی پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات کشور مخصوص اعلام خبرهای تغییرات آتی در مقررات کشور ایجاد کند. دستگاه های اجرایی مکلفند پیش نویس مقررات خود را مطابق دستور العمل ابلاغی معاونت حقوقی رئیس جمهور، یک هفته قبل از صدور، علاوه بر تارنمای خود، در این پایگاه منتشر و به اطلاع عموم برسانند تا فرصت لازم برای دریافت نظرات عموم و فعالان اقتصادی و تشکل ها (جمع سپاری) در تدوین مقررات فراهم شود.</p>	

تکلیف هفتم) لزوم توجه به ساختار متعارف مقررات (مشمول بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ) به همراه درج تاریخ لازم الاجرا شدن مقررده با رعایت حقوق مکاتبه شهروندان

ماده (۴) آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>دستگاه های اجرایی مکلفند با رعایت این آیین نامه و ماده (۷) آیین نامه، مدت زمانی که مقررده پس از انتشار در پایگاه، لازم الاجرا می شود را صراحتاً درج نمایند.</p> <p>تبصره- در محاسبه مدت زمان لازم الاجرا شدن مقررده، روز انتشار در پایگاه، جزو مدت محسوب نمی شود. همچنین از نظر احتساب مواعد مندرج در جدول پیوست این آیین نامه، هر ماه سی روز است.</p>	
ماده (۷) آیین نامه لزوم ثبت و اطلاع رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار	مستند قانونی
<p>مقرراتی که علاوه بر دستگاه های اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر مردم حق یا تکلیف ایجاد می نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه، لازم الاجرا است؛ مگر اینکه در خود مقررده مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.</p> <p>تبصره ۱- در مواردی که اجرای مقررده بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم الاجرا شدن</p>	

مقرره در نظر گیرد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی نمی‌توانند اجرایی شدن احکامی از مقرره را که موجب تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آنها زایل می‌نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقرره در پایگاه تسری دهند. رعایت حقوق مکتسبه شهروندان در هر حال، الزامی است.

ماده (۵) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

مستند قانونی

دستگاه اجرایی واضح مقرره مکلف است ضمن رعایت ساختار متعارف مقررات (مشمول بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ)، تاریخ لازم‌الاجراء شدن مقرره را با لحاظ موارد زیر در پیش‌نویس تعیین نماید:

۱- مقرراتی که علاوه بر دستگاه اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر اشخاص حقیقی یا تکلیف ایجاد می‌نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه کسب و کار، لازم‌الاجراء است؛ مگر این که مشمول بندهای (۲) و (۳) این ماده بوده و یا در خود مقرره، با رعایت بند (۴) مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.

۲- در مواردی که اجرای مقرره بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت جدول پیوست آیین‌نامه ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم‌الاجراء شدن مقرره در نظر گرفته و تاریخ اجرایی شدن مقرره را صراحتاً در متن آن درج نماید. در صورتی که اجرای فوری مقرره مشمول جدول پیوست آیین‌نامه یادشده، مساعد به حال محیط کسب و کار بوده و مغایر با ایمنی یا سلامت مردم نباشد، اجرای مقرره به محض انتشار در پایگاه کسب و کار، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی بلامانع است.

۳- چنانچه در قوانین، مدت دیگری برای لازم‌الاجراء شدن مقررات لحاظ شده باشد، همان مدت ملاک عمل خواهد بود.

۴- دستگاه اجرایی نمی‌تواند اجرایی شدن احکامی از مقرره را که موجب تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آنها زایل می‌نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقرره در پایگاه کسب و کار تسری دهد. رعایت حقوق مکتسبه شهروندان در هر حال، الزامی است.

۵- در محاسبه مدت زمان لازم‌الاجراء شدن مقرره، روز انتشار در پایگاه کسب و کار، جزء مدت محسوب نشده و هر ماه سی روز است.

متن نمونه جهت درج در پایان مقرره

پیش‌نویس این آیین‌نامه/بخشنامه/دستورالعمل در تاریخ در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir) بارگذاری و در بند/ماده تصویب و پس از انتشار در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavanin.ir)، از تاریخ لازم‌الاجراء است.

تکلیف هشتم) بارگذاری مصوبه در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavanin.ir)

<p>مستند قانونی</p>	<p>ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار</p>
<p>وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت ذی ربط رئیس جمهور حداکثر شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌های موجود نسبت به اصلاح و ارتقاء «پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» اقدام نماید. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد. همچنین دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرر خود را بلافاصله در پایگاه مذکور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم الاجراء شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد.</p>	
<p>مستند قانونی</p>	<p>ماده (۶) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار</p>
<p>از تاریخ ۱۴۰۲/۲/۲۸، لازم الاجراء شدن مقررات، منوط به ثبت و انتشار آنها در پایگاه است. تبصره- مقررات موجد حق یا تکلیف عمومی، قابل طبقه بندی به عنوان اسرار دولتی نیست و ثبت و انتشار آنها در پایگاه الزامی است.</p>	

پیش‌نویس این بخشنامه در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷ در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir) بارگذاری و در (۸) بند تصویب و پس از انتشار در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavanin.ir)، از تاریخ ۱۴۰۴/۱/۱ لازم الاجراء است.

**فهرست یادآور (چک لیست) تکالیف دستگاه‌های اجرایی
 در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار**

تکالیف	موضوع تکلیف	✓ انجام	× عدم انجام	ملاحظات
اول	معرفی نمایندگان (رابط فناوری و حقوقی)			
	برقراری ارتباط نظاممند (سیستمی) با پایگاه قوانین و مقررات کسب و کار qavanin.ir			
دوم	وضع مقررہ توسط مرجع یا مقام صلاحیت‌دار معرفی شده			
سوم	نظرخواهی از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط			
چهارم	درج مقدمه توجیهی			الزامات بارگذاری پیش‌نویس مقررہ
	ذکر مبنای قانونی وضع مقررہ			
	بارگذاری پیوست نظرخواهی			
	اخذ نظر بالاترین مقام حقوقی دستگاه واضح مقررہ			
	تعیین اثر وضع مقررہ بر مقررات پیشین			
پنجم	انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در تارنمای مرجع وضع			
ششم	انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی dotic.ir			
هفتم	درج تاریخ تصویب			توجه به ساختار متعارف مقررات
	درج مرجع تصویب			
	درج شماره و تاریخ ابلاغ			
	درج تاریخ لازم‌الاجرا شدن مقررات با رعایت حقوق مکتسبه شهروندان			
هشتم	بارگذاری مصوبه در پایگاه قوانین و مقررات کسب و کار qavanin.ir			